

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Tuominen, Terhi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Terveyspolitiikan ja kilpailun väliset jännitteet Suomessa : Julkinen terveydenhuolto kilpailu- ja teknologiapolitiikan puristuksessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-09-10	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 95 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan kilpailun ilmenemistä Suomen julkisessa terveydenhuollossa sekä terveys- ja kilpailupolitiikan välisiä jännitteitä. Lisäksi tutkimuksessa pohditaan teknologiapolitiikan mukanaan tuomaa painetta muokata terveydenhuoltojärjestelmää tehokkaammaksi ja tuottavammaksi lisäämällä yritystoimintaa alalla.</p> <p>Tutkimuksen yleisenä viitekehysenä toimivat hyvinvointivaltion poliittis-ideologiset ja hallinnolliset muutokset, joiden pohjalta Suomessa on siirrytty kohti vapaita markkinoita ja kilpailua korostavaa ajattelutapaa. Kansalliseen tasoon vaikuttavana tekijänä on huomioitu myös Euroopan unionin linjaukset. Teoreettisena lähtökohtana on uusi governance-teoria, jossa Gerry Stokerin mukaan hallinnolliset muutokset ovat merkinneet hallinnon pirstaloitumista, sosiaalisten ja taloudellisten aihepiirien sekoittumista sekä valtariippuvuuksia eri toimijoiden välillä.</p> <p>Tutkimuskohteiksi on valittu kolme taho: sosiaali- ja terveysministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö sekä Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes. Aineistona on käytetty terveys-, kilpailu- ja teknologiapoliittisia asiakirjoja sekä haastatteluaineistoa. Haastatteluaineisto koostui 10 asiantuntijahaastattelusta, jotka käsittelevät teknologisten ratkaisujen merkitystä terveydenhuollon toiminnan kehittämisessä sekä teknologiaohjelmien kautta tapahtuvaa yrittäjyyden ja kilpailukyvyn lisäämistä terveydenhuollossa. Tutkimuksen metodiset lähtökohdat ovat diskurssianalyyssissä ja sisällönanalyyssissä. Ajallisesti tarkastelujakso alkaa 1990-luvulta ja päättyy 2000-luvulle.</p> <p>Valtion vetäytyminen, joka tapahtui Euroopassa 1970- ja 1980-luvuilta lähtien on liittynyt uusliberalistiseen ideologiaan ja ajatukseen markkinoista ohjauksen välineenä. Governance-näkökulman mukaisesti vastuu hajautuu useille eri toimijoille, mikä näkyi tässä tutkimuksessa Suomen terveydenhuollon rakenteen ja palvelujen järjestämisvastuun hajauttamisena kuntatasolle sekä asiakkuuden ja omatoimisuuden korostamisena. Terveydenhuollon ongelmina ovat säilyneet alueelliset terveyserot sekä ohjauksen koordinaatio-ongelmat.</p> <p>Tutkimus osoittaa, että terveyspoliittisista linjauksista ei löydy kilpailua korostavia näkökulmia, vaan nämä tavoitteet tulevat pääsääntöisesti kilpailu- ja teknologiapolitiikan puolelta. Kilpailulla ei ole yksiselitteisesti saavutettu haluttuja kustannushyötyjä. Kilpailu ja teknologia nähdään kilpailu- ja teknologiapoliittisissa linjauksissa välineinä, joilla saavutetaan tehokkuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Tavoitteissa ei kuitenkaan ole tarpeeksi huomioitu terveydenhuollon erikoispiirteitä eikä terveyspoliittisia tavoitteita. Ministeriöiden näkemuserot liittyvät toisaalta hyvinvointivaltiolaiseen ajatteluun (STM) ja toisaalta taloutta ja tuottavuusnäkökohtia painottavaan ajatteluun (KTM). Näkökulmien välinen kiulu näyttää säilyvän lisääntyneestä yhteistyöstä huolimatta.</p> <p>Tutkimus osoittaa myös, että teknologiapolitiikan tavoitteet terveydenhuollossa ovat olleet liian yritysinnovatiivisia, eikä teknologiaohjelmissa ole huomioitu riittävästi terveydenhuollon erityispiirteitä. Jäykäksi koettu terveydenhuoltojärjestelmä ei myöskään sopeudu muutoksiin nopeasti. Yhtenäistä foorumia teknologian kehittämiselle terveydenhuollossa ja yhteisten tavoitteiden löytämiselle eri toimijoiden välillä ei ole. Uuden governance-teorian ongelmakohdat liittyvät koordinaatioon ja ohjaukseen sekä vastuukysymyksiin, joiden osalta teoria on pulmallinen. Hallintorajojen ylittäminen ja yhteisten tavoitteiden luominen on terveydenhuollon alueella hankalaa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords terveydenhuolto terveyspalvelut julkiset palvelut terveyspolitiikka kilpailupolitiikka teknologiapolitiikka governance hyvinvointivaltio			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			